

ÖREBRO

Lokal aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning på X-skolan

Studie- och yrkesvägledning ska vara en kontinuerlig och integrerad del av undervisningen vid Örebros kommunala grundskola och anpassade grundskola. I plan för studie och yrkesvägledning som hela skolans ansvar står vad de nationella målen för studie- och yrkesvägledning innebär för Örebro kommun.

Varje skola ska ha en lokalt utformad aktivitetsplan med utvärderingsbara mål, aktiviteter och ansvarsfördelning. Planen ska baseras på de kartlagda behov som finns hos eleverna på skolan samt ha en tydlig ansvarsfördelning. I den lokala aktivitetsplanen synliggörs det lokala arbetet med studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar.

Aktiviteter i den lokala aktivitetsplanen ska vara kontinuerliga genom att:

- De ska genomföras i alla skolor i årskurs 1–9.
- De ska vara medvetna, planerade inslag som skapar en helhet för eleverna.
- De kan ingå i samtliga ämnen.

Den lokala aktivitetsplanen fylls i av respektive skola med exempel på hur personal kan arbeta med studie- och yrkesvägledning tillsammans med eleverna.

Aktivitetsplanen ska;

- Visa att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen på enheten så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning.
- Tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem.
- Tydliggöra att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och integrerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval.
- Visa att eleverna, utifrån sina behov, erbjuds aktiviteter för att stärka elevernas valkompetens, självkänedom, kunskap om arbetsmarknad och utbildning samt motverka begränsningar genom normkritiskt förhållningssätt, vid framtida studie- och yrkesval.

Elevernas behov av studie- och yrkesvägledning (VAMS)

I Allmänna råd, Arbete med studie- och yrkesvägledning, sammanfattas elevens behov av studie- och yrkesvägledning som att eleven, utifrån sina förutsättningar, ska:

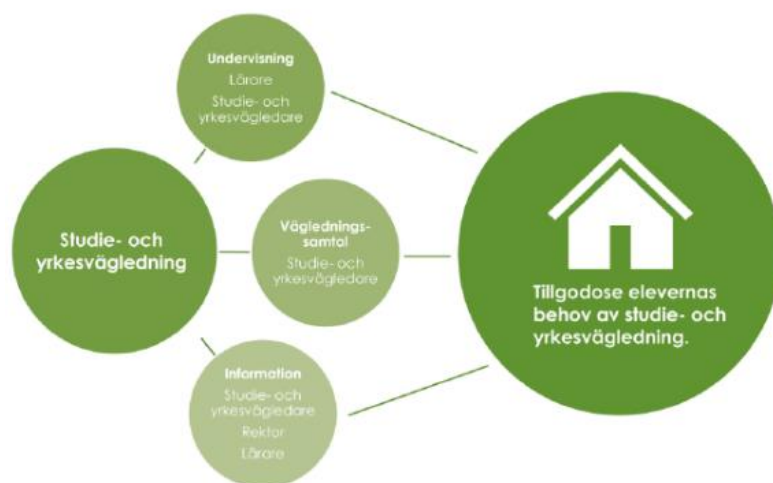
- lära sig att fatta beslut och att lära sig att genomföra dem (Valkompetens)
- bli medveten om olika valalternativ, utbildningar och yrken (Arbetsliv och utbildning)
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen (Motverka begränsningar)
- bli medveten om sig själv (Självkännedom)

Valkompetens För att hantera valsituationer behöver eleven utveckla ett antal kompetenser som visar på strukturerade sätt att samla, analysera, sätta samman och organisera sig själv i förhållande till utbildnings- och yrkesinformation. Valkompetens utgör också färdigheter i att kunna fatta och genomföra beslut, och att hantera övergångar och frivilliga samt ofrivilliga brytpunkter i livet.

Arbetsliv och utbildning Eleverna ges en allsidig och bred information kring arbetsliv, yrken och olika utbildningsvägar. Eleverna ges möjlighet att utveckla sin förmåga att kritiskt granska information om studier och yrken samt skapa medvetenhet om vilket ansvar de själva har för sina studie- och yrkesval. Eleverna får saklig och aktuell information om arbetslivets kvalifikationskrav och om hur arbetsmarknaden ser ut inom olika yrkesområden. Informationen om utbildningsvägar och yrken bör vara aktuell, opartisk, tillförlitlig och tillgänglig för eleverna när de behöver den. Innefattar perspektivvidgande aktiviteter och samverkan mellan skola och arbetsliv (SSA).

Motverka begränsningar Aktiviteterna och innehållet anpassas till barnens ålder och individuella behov och ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet, social eller kulturell bakgrund. Genom ett normkritiskt förhållningssätt kan stereotypa föreställningar om yrken och studier utmanas, och på så sätt vidga elevernas perspektiv vid sina framtidsval. Benämns också som mönsterbrytande aktiviteter.

Självkännedom Handlar om att utveckla kunskaper om sig själv och att få insikter om sina styrkor, förutsättningar, egenskaper, förmågor, drivkrafter, motivation, intressen, värderingar, attityder, kunskaper. Utveckling av entreprenöriella förmågor och entreprenörskap.

Skolverkets beskrivning hur skolan tillgodoser elevernas behov av studie- och yrkesvägledning

Stöd vid planerandet av studie- och yrkesvägledning

Se över den pedagogiska verksamheten och fundera på hur ni vill arbeta med studie- och yrkesvägledning i er verksamhet – hur kan ni arbeta utifrån exempelvis grupp, avdelning, ämne, arbetslag? Vilka aktiviteter utförs idag som faller inom studie- och yrkesvägledning? Vilka mål ska sättas för den lokala studie- och yrkesvägledningen?

Förslag på arbetsgång

Skolans rektor ansvarar för att den lokala aktivitetsplanen upprättas, tillämpas, utvärderas och vid behov uppdateras. Förslagsvis har Studie- och yrkesvägledare (där SYV finns) eller pedagog utsetts av rektor till att utgöra en samordnande funktion på den lokala enheten, kring aktivitetsplanen och dess innehåll. Förslagsvis kan en grupp tillsättas för planering och uppföljning av aktiviteterna.

Identifiera och skapa er en bild över elevernas behov av studie- och yrkesvägledning på er skola. Skapa överblick genom att ringa in vilka studie- och yrkesvägledande aktiviteter som sker på skolorna redan idag. Använd mallen (på sidan 7) för inventering, planering och dokumentation av studie- och yrkesvägledning. I mallen kan ni synliggöra aktiviteternas inriktningar/kvalitetsaspekter, ansvarsfördelning samt fördelning mellan olika årskurser. Använd samma mall för att sedan planera läsårets fortsatta aktiviteter.

(Mallen på sidan 5 utgår från Skolverkets modell för systematiskt kvalitetsarbete och kan också användas som komplement till mallen för inventering, planering och dokumentation.)

Systematiskt kvalitetsarbete kring studie- och yrkesvägledning

1. Vart är vi?

- Skapa nulägesbild genom att inventera vad som görs i de olika årskurserna.
- Kartlägg och fundera kring elevernas behov (VAMS) av studie- och yrkesvägledning och hur ni möter upp det

2. Vart ska vi?

- Formulera mål för skolans arbete med studie- och yrkesvägledning (Se elevens behov / VAMS på sid. 2)

3. Hur gör vi?

- Aktivitetsplan – fyll på med aktiviteter utifrån de olika inriktningarna (mallen sid. 6)
- Genomför med eleverna

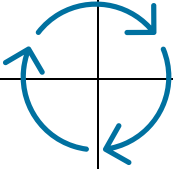
4. Hur blev det?

- Utvärdera och analysera, hur blev det? Vad blev bra, behöver vi göra något annorlunda nästa gång?
- Börja om från ”Var är vi?”

Mall för X-skolans övergripande planering, utvärdering och mål

Vart är vi?	Vart ska vi?
Hur blev det?	Hur gör vi?

Aktuella händelser och datum

Språkval klart den ...

Gymnasiemässa på Conventum 5/10

Ansökan till X-skolan senast 14/11

Yrkesmässa på Conventum 14/11

Gymnasieval 8/1 – 15/2

Skolval till grundskola 15/1 – 31/1

Språkval för årskurs 5 sker i Mars

Årskurs 8 prao under vecka.....

Förslag på Studie- och yrkesvägledande aktiviteter

Skapa förslagsvis en framtidspärm eller dokumentsamlare som varje elev fyller med de uppgifter som gör kopplade till studie- och yrkesvägledning. Dokumenten kan sedan följa med eleven genom skolgången. Kan vara digital.

F-3 Framtidsdrömmar, självporträtt, yrkespromenad i närmiljön, studiebesök etc.

4–6 Studiebesök, språkval, övningar kring yrken, besök av yrkesverksamma inom olika yrken etc.

7–9 Yrkeskampen, Prao, E-kampen, Arbetsmarknadskunskap etc.

Mall för inventering, planering och dokumentation av studie- och yrkesvägledning

Läsår:.....

Enhet/arbetslag:.....

Inriktning/kvalitetsaspekt*

- A. Självkännedom och entreprenörskap
- B. Arbetsliv och utbildningar/Arbetsmarknadskunskap
- C. Motverka begränsningar/Mönsterbrytande aktivitet
- D. Valkompetens

B,C	Se på film om yrken – diskutera innehållet	1-3	Lärare	Inspiring The Future - Redraw The Balance (youtube.com) Funkade väldigt bra, mycket spännande diskussioner
A,B	Yrkespromenad i närområdet – vilka yrken stöter vi på?	1-3	Lärlärlaget, fritidspedagog	När? Mars – April 2024. Utvärdera genom samtal, rita etc.
A,B	Tänka utanför boxen – vilka alternativa användningsområden av befintliga prylar kan eleverna komma på?	4-6	Lärare	Testa sina idéer, utveckla sina entreprenöriella förmågor. Maj 2024
A,B	Arbetsmarknadskunskap (AMK)	7-9	Lärare/SYV	Handelskammaren
A,C,D	Övning kring egenskaper och styrkor	7-9	Lärare/SYV	Öka sin självkännedom

ÖREBRO

* Hämtat från läroplanerna och allmänna råd för studie- och yrkesvägledning.

Inspiration och förslag till innehåll kring studie- och yrkesvägledning

(Inspiration kommer också finnas på Pedagog Örebro och SYV-bloggen)

F-6

www.syvonline.se

Ta stöd och inspireras av allt material och övningar som finns samlat i metodbanken

www.framtidsfron.se

Övningar, idébank och goda exempel inom entreprenöriellt lärande och studie- och yrkesvägledning.

Skolverkets lärportal

Modulen om Studie- och yrkesvägledning integrerat i undervisningen för grundskolan; <https://larportalen.skolverket.se/moduler/M931>

Inspireras av andra kommuner

Flera kommuner har skapat fina idébanker att dra nytta av. Ystads kommun till exempel. Gå in på <https://www.ystad.se/skola/stod-for-pedagoger/pedagog-i-ystad/stod-och-resurser/syv---idebank/>

UR Play

Om SYV som hela skolans ansvar (28 min)

<https://urplay.se/program/207151-larlabbet-syv-hela-skolans-ansvar>

Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar

Exempel från grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och vuxenutbildning
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3816>

7-9

www.framtidsvalet.se

Gå in på inspirationskanalen för studie- och yrkesvägledare samt skolpersonal. Du hittar arbetsuppgifter, webbadresser, tester, namn på personer som kan komma ut i ditt klassrum och berätta vad de gör och mycket mer. (Inloggning till inspirationskanalen: inspiration). I huvudsak inför gymnasievalet.

Skolverkets lärportal

Modulen om Studie- och yrkesvägledning integrerat i undervisningen för grundskolan;

<https://larportalen.skolverket.se/moduler/M931>

www.yrmis.se

I YRMiS lärarrum finns gratis förslag på undervisning om arbetslivet i skolan. Arbetsuppgifterna följer läroplanen och har tagit fram i samarbete med lärare och studie- och yrkesvägledare. Yrkesfilmer.

Stöd vid val av skola - Skolverket

<https://utbildningsguiden.skolverket.se/>

Lektionsmaterial för prao – Skolverket

Material som hjälper dig att förbereda eleverna inför prao.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/lektionsmaterial-for-prao>

<https://arbetsmarknadskunskap.se/>

Arbetsmarknadskunskap och www.dittyrke.se (Intressetest för 7-9)

UF - Ung Företagsamhet

Läromedel finns att köpa från UF, både för grund- och gymnasieskolan.

www.jobbafrisk.se - vägledning för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

www.yrkeskampen.se

Skoltävling för elever i årskurs 8 för att öka intresset för yrkesprogrammen

Lokala samarbeten

Arbetsmarknadskunskap via Handelskammaren Mälardalen

E-kampen genom Startcentrum (<https://vimeo.com/334906995>)

Teknikcollege i Örebro län

Barnens universitet åk 6, Örebro universitet

Linje 14 – läxhjälp för 7-9, Örebro universitet